

Internet a sociologie

Doporučená literatura

- *Dětská kybernetická kriminalita a sociální sítě: sborník příspěvků z konference*. Jihlava: Vyšší policejní škola Ministerstva vnitra v Jihlavě, 2011. 113 s. ISBN 978-80-260-0723-4.
- **„Češky a Češi v kyberprostoru“: Zpráva výzkumného týmu sociologie a psychologie v rámci projektu bezpečnostního výzkumu „Problematika kybernetických hrozeb z hlediska bezpečnostních zájmu České republiky“**
- Jedná se o několik velkých kvantitativních šetření zejména čtyři vlny výzkumu v rámci projektu World Internet Project (2005-2008) a 3 samostatná šetření kvalitativní povahy, zaměřená na určité specifické cílové skupiny (jejichž povaha byla, s ohledem na následně provedené velké kvantitativní šetření World Internet Project 2008, spíše přípravná).
- Naše doba měla být érou osobních počítačů, ale ve skutečnosti jejich nadvláda téměř končí.
- Většina lidí využívá pouhý zlomek jeho skutečných schopností; navíc osobní počítače lidi nespojují, ale naopak rozdělují.

Úvodem

- Budoucnost zřejmě nepatří počítačům, jež budou sloužit jedincům, ale globální síti vzájemně propojených počítačů - a tedy právě internetu.
- Nové heslo dne zní: "Naším počítačem je síť."
- Jinými slovy, osobní počítač se stává terminálem pro něco, co se odehrává jinde, v síti obepínající celou planetu, která nepatří žádnému jedinci ani společnosti.
- Tento vývoj se podařilo předvídat **Billu Gatesovi**, zakladateli firmy Microsoft, která dnes představuje jeden z největších koncernů na světě.

- Právě této předvídatosti vděčí za svůj úspěch: donedávna se totiž i hlavní vizionáři počítačového světa domnívali, že budoucnost tohoto průmyslu spočívá ve vývoji přístrojové techniky (hardware).
- Gates naproti tomu pochopil, že rozhodující bude **software**, jenž obdaří počítač různými funkcemi.
- Ani Gates však nemá žádnou kontrolu nad internetem, kterému jeho inovace do značné míry pomohly na svět.

Vznik

○ **INTERNET VZNIKL SAMOVOLNĚ ZDOLA.**

- Je produktem nerozděleného světa, světa po pádu berlínské zdi, ale jeho kořeny tkví právě v období studené války před rokem 1989.
- Zrodil se v americkém Pentagonu v roce 1969 po názvem ARPA-net (ARPA je zkratka Projektů špičkového výzkumu v Pentagonu) a jeho původní cíle nebyly nijak rozsáhlé.
- ARPA chtěla dát vědcům pracujícím na vojenských kontraktech možnost, aby v různých oblastech USA spojili své prostředky a mohli se tak dělit o nákladné vybavení, které používali.
- Dodatečně pak její tvůrci vymysleli způsob posílání vzkazů elektronickou poštou čili "e-mail".
- Pentagonský internet se až do počátku 80. let skládal z pěti set počítačů zamčených ve vojenských laboratořích a katedrách počítačové vědy na univerzitách.
- Pak se však na něj začali napojovat jiní lidé z univerzitního prostředí a využívat ho ke svým vlastním cílům.
- V roce 1987 už bylo na internet napojeno 28 tisíc počítačů na nejrůznějších univerzitách a ve výzkumných laboratořích.
- Jeho uživatelé zaváděli řadu inovací a vymysleli nový software, který jim umožňoval účast na diskusích i využívání výzkumných údajů.

- Několik let zůstal internet omezen na univerzity.
- Jak však přibývalo domácích osobních počítačů, začal se šířit mimo akademickou půdu a vstoupil do fáze explozivního růstu.
- Neuvěřitelné množství lidí - už nejen v Severní Americe, ale po celém světě - začalo na internet umisťovat různé "on-line" služby, elektronické diskusní kluby, softwareové knihovny apod.
- Zareagovala i podnikatelská sféra, která v roce 1994 předstihla univerzity a stala se dominantním uživatelem sítě.
- Významnou část internetu tvoří World Wide Web, globální multimediální knihovna založená jedním softwareovým specialistou ve švýcarské fyzikální laboratoři.
- World Wide Web dokonce jako kukaččí mládě hrozí úplně vytlačit svého hostitele.
- Software, který jí získal popularitu, vytvořil jeden mladý student Illinoiské univerzity.
- Ve světě ohromujících technologických změn si nemůže být nikdo tak docela jist, co přinese budoucnost.
- Jisté ovšem je, že budoucí změny budou do značné míry záviset právě na rozvoji těchto technologií.
- Mnozí lidé považují internet za příklad nového celosvětového řádu, jenž se před námi na konci 20. století rýsuje.

Závěrem

- Uživatelé internetu žijí v "kybernetickém prostoru", vytvářeném celosvětovou počítačovou sítí; v tomto prostoru už v souladu s Baudrillardovými teoriemi přestáváme být "lidmi" a nabýváme podobu sdělení na obrazovkách.
- Na emailu se jedinci alespoň identifikují, ale jinak na internetu nikdo neví, kým jsou ti druzí, jsou-li to muži nebo ženy a kde se vlastně nacházejí.
- Jeden známý kreslený vtíp představuje psa, jenž sedí před počítačem. Text zní: "Na internetu je nejlepší to, že nikdo neví, že jste pes."

Digitální propast

- Digitální propast (Digital Divide) je termín pro rozdělení lidí na ty, kteří mají přístup k internetu a jiným moderním informačním technologiím a na ty, kteří takový přístup nemají.
- Definice však existuje mnohem více, než jen prostě na ty s přístupem a ty bez přístupu.
- Jsou tady i ty, které počítají s více faktory.
- Stejným výrazem pak označujeme rozdíly ve schopnostech a znalostech lidí tyto technologie užívat

- Internet pak může působit jako nástroj pro vytváření sociální nerovnosti.
- Lidé, kteří tyto služby využívají, těží z jeho pozitiv.
- Mohou ho využívat k nakupování, komunikaci, čtení zpráv nebo třeba k platbě v bance.
- Ti, kteří nemají internet nebo v něm mají velmi omezené znalosti, tak přicházejí o řadu možností, což vede k sociální nerovnosti.
- Navíc v době, kdy je vlastnění emailu samozřejmostí, se přesouvá spousta služeb na internet.
- Tito lidé jsou pak zcela vyloučeni ze společnosti.

Virtuální komunity

- Termín virtuální komunita poprvé použil Howard Rheingold ve stejnojmenné knize v roce 1994 Virtuální komunita (nebo také online komunita) je skupina osob, které se setkávají a komunikují pomocí moderních technologií a nejsou ve fyzickém kontaktu.
- Nejčastějším prostředkem pro tyto setkání bývají diskusní fóra, blogy, sociální sítě, emaily, chaty nebo dříve třeba noviny.

- Jednotlivé komunity mají různá pravidla, většinou ale nebývají přílišně regulována a omezována.
- V zásadě tak platí, že uživatelé musí dodržovat společný jazyk a zásady slušného chování.

- Jako jedinci nemůžeme zadržet technické změny, jejichž tempo už

- samo o sobě hrozí zahltit
- náš život. Propojený svět však (alespoň zatím) není světem Velkého bratra: stimuluje naopak
  - decentralizaci a individualismus. Ani knihy a jiná "předelektronická" média zřejmě nezmizí.
  - Internet sám rodí nové problémy všedního dne. Jeden titulek v Guardianu nedávno hlásal:
  - "Lidé závislí na internetu vedou smutný virtuální život." Článek popisoval život lidí, kteří
  - tráví každý den celé hodiny "v síti". Vznikla dokonce i nová podpůrná skupina pro lidi trpící
  - internetovou závislostí. Kontakt v kybernetickém prostoru nemůže nahradit interakci mezi
  - živými lidmi a ani v budoucnu se tak zřejmě nestane.

Otázky

- Neztratíme v kybernetickém prostoru svou vlastní identitu?
- Ovládneme počítačovou techniku, anebo ona ovládne nás?
- Zničí elektronická média všechny ostatní formy komunikace, například knihy?
- Odpověď na všechny tyto otázky je naštěstí téměř určitě záporná.
- Lidé, kteří se mohou normálně setkat, nepoužívají videokonferencí.
- Wikipedia: "Já vím všechno!,"
- **Google**: "Najdu všechno!"
- Facebook: "Já znám všechny!,"
- **Internet**: "Beze mě, jste v .:!CENZORED!:..."
- Elektřina: "tak se uklidníme jo?"

